



FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Bronsålderns arbetsredskap och bronzen

Nordén, Arthur

Fornvännen 21, 116

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1926_116

Ingår i: samlar.raa.se

fra den svenske Videnskab, at jeg kan sige, at uden dette havde jeg intet formaet. Under Samarbejde vil den forhistoriske Archæologi i Norden fortsat hævde sin Førsteplads.

I dybeste Taknemlighed og Høiagtelse
Sophus Müller.

Kjöbenhavn Mai 1926.*

Bronsålderns arbetsredskap och bronsen.

I den diskussion om förhållandet mellan flinta, sten och brons under den nordiska bronsåldern, som uppstått hos oss efter några, som det synes mig alltför högt skattade¹ inlägg av LAURITZ och CURT WEIBULL, har en viktig omständighet undgått dem, som i denna strid hävdade bronsens gamla rangställning. Att bronsen och icke flintan-stenen varit råmaterialen i bronsålderns arbetsredskap synes nämligen bäst framgå av det förhållandet, att de otaliga stockarna i den schweiziska bronsålderns pålbyar ha tillyxats i den spetsiga ändan med metallyxor, som lämnat mera skarpskurna och precisa snittytor än någonsin ett flint- eller stenredskap kan göra. Jag hänvisar till V. GROSS' framställning i hans stora verk om *Les protohelvètes*, sid. 2, jfr J. HEIERLI, *Urgeschichte der Schweiz*, sid. 209². Om omfattningen av de arbetsföretag, det här gäller, får man en föreställning då man erfar, att vissa av dessa pålbyar kunna ligga 40, 50, 90 ja ända till 300 och 400 m. från stranden. Bron ut till pålbyn vid Nidau i Biellersjön mätte 198 m. i längd och har varit 6 m. (!) bred. Bron till Mörirogenbyn i sjön med samma namn var 270 m. lång och 4.80 m. bred. Som bekant finnas ett synnerligen stort antal sådana pålbyar av klart bronsåldersursprung utgrävda eller på annat sätt undersökta. Det är ej blott de till 100,000-den uppgående stockarna, som vittna om att bronsen var dessa byars praktiska bruksmetall: de ur sjöbotten i tusental upptagna fynden av bronsföremål avlämna samma vittnesbörd.

Arthur Nordén.

¹ Jag har t. ex. svårt att följa docenten J. Sahlgren i hans superlativa framhållande av Curt Weibulls "ovanliga lärdom och mogenhet" på det arkeologiska området, se N o. B 1922, sid. 173, där flera liknande uttalanden göras, bl. a. om C. Weibulls järnteori; ur den arkeologiska vetenskapens synpunkt har det varit att beklaga att dess talan i detta fall något oförsiktigt omhändertagits av män utanför facket.

² "En possession d'un outillage perfectionné, les constructeurs lacustres édifient leur demeures avec des matériaux moins grossiers. Les instruments de bronze entament et façonnent le chêne et le sapin plus aisément que la hache en pierre néolithique. On reconnaît l'emploi d'outils métalliques aux entailles que porte l'extrémité des pieux et à l'équarrissage plus soigné des pilotis supportant les plates-formes." *J. Déchelette: Manuel d'archéologie*, II: 112.